

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA
TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

ALMANYA NEFRET SUÇLARI İLE MÜCADELE REHBERİ

NEÇAM

Nefret Suçları ve
Ayrımcılıkla Mücadele

İçindekiler

NEFRET SUÇU NEDİR?	4
NEFRET VAKALARI VE NEFRET SUÇLARI NE TÜR DURUMLARI KAPSAR?	8
BAZI ANAHTAR KAVRAMLAR	12
KANITLARIN KORUNMASI VE BİLDİRİME İLİŞKİN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR NELERDİR?	20
NEFRET SUÇLARINA İLİŞKİN YASAL SÜREÇLER NELERDİR?	22
NEFRET SUÇLARINA İLİŞKİN DİĞER YASAL DÜZENLEMELER NELERDİR?	34
BAZI EMSAL KARARLAR	36
RESMİ VE SİVİL TOPLUM DESTEK MEKANİZMALARI NELERDİR?	38
SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI İLETİŞİM BİLGİLERİ	42

NEFRET SUÇU NEDİR?

Nefret suçları Alman ceza hukukunda özel bir suç türü değildir ve yasal bir tanımı bulunmaz. Ancak nefret suçunun Alman hukukunda genel kabul gören çerçevesi şöyledir:

Bir kişiye veya gruba karşı etnik köken, din, dil gibi nedenlerle duyulan önyargı/nefret güdüsüyle işlenen herhangi bir suç / kabahat

NEFRET SUÇU;

bazen önyargı suçları olarak da adlandırılır.

01

Alman hukukunda nefret suçundan bahsedebilmek için 2 unsur aranır:

- Alman ceza hukukunda yeri olan bir kabahatin/suçun işlenmiş olması
- İşlenen kabahatin/suçun nefret/önyargı güdüsüyle gerçekleştirilmiş olması

Nefret suçunu oluşturan temel eylem; tehdit, hakaret, malvarlığına zarar verme, yaralama, öldürme gibi Ceza Kanunu'nda kabahat veya suç olarak düzenlenen eylemlerdir.

İkinci unsur ise önyargı/nefret güdüsü, "saiki"dir. Fail, ortak bir özellik taşıyan sosyal bir grubun üyesi olduğunu düşündüğü kişiye veya kişinin malvarlığına yönelik bu bilinçle kabahat/suç işler.

Ortak özellikler, örneğin kişinin ırkı, etnik kökeni, dili, dini, uyruğu ve benzeri hususlardır.

Ancak uygulamada bir eylemin önyargı

saikiyle işlenip işlenmediğinin ve dolayısıyla nefret suçu olduğunun tespiti zor olabilir.

Örneğin bir anaokulunun kundaklanması, ilk bakışta adli bir suç olarak görülebilir. Ancak okulun Müslüman bir kuruluş tarafından işletiliyor olması ve eğitim gören çocukların ekseriyetinin Müslüman olması, anaokulu duvarına öncesi de Müslümanlara yönelik hakaret edici söylemlerin yazılmış olması, bu okulun Müslüman kimliği nedeniyle seçildiğini ve suçun önyargılardan beslenen bir nefret suçu olduğu kanısını beraberinde getirir. Burada temel suç kundaklama eylemidir, ancak önyargı/nefret saikiyle işlendiği için nefret suçundan bahsedilir.

Nefret suçları toplumsal huzur, çoğulculuk ve birlikte yaşam kültürü için büyük bir tehdit oluşturur. Nefret suçunu işleyen fail, “istenmeyenler” olarak sınıflandırdığı sosyal grubun üyelerini eşit haklara sahip olarak görmediği, insanlık onurlarını yok saydığı ve hatta yok edilmeleri gerektiği mesajlarını verir.

Federal Alman Hükümeti tarafından nefret suçları, siyasi motivasyonu olan ve failin mağduru;

siyasi görüşü, uyruğu, etnik kökeni, ırksal tanımı, ten rengi, dini, dünya görüşü, cinsel eğilimi, engelliliği

nedeniyle seçtiği suç türü olarak kabul edilir.¹

Nefret suçu kavramı, Alman polis istatistik değerlendirmelerine 2001 yılında dahil edilmiştir. Siyasi motivasyonlu suçlar bölümünde alt kategori olarak polis kayıtlarında yer alır. Nefret suçunun alt kategorilerinde ise, antisemitizm, Romen-karşıtlığı, yabancı düşmanlığı, ırkçılık, 2017 yılından itibaren İslam karşıtlığı ve benzeri alt sınıflar bulunmaktadır.

Bir mağdurun kendisine gerçekleştirilen saldırının hangi motivasyonla işlendiğine dair tespitini polise detaylı şekilde anlatması, özellikle yukarıda belirtilen alt kategorilere göre suçun kayıt altına alınmasını sağlaması büyük önem taşımaktadır.

¹<http://dipbt.bundestag.de/dip21/btd/16/126/1612634.pdf> s.1

NEFRET VAKALARI VE NEFRET SUÇLARI NE TÜR DURUMLARI KAPSAR?

Alman hukukunda, 1 yıldan daha az hapis cezası veya para cezası ile cezalandırılması mümkün eylemlere “kabahat”, en az 1 yıl hapis cezası ile cezalandırılan eylemlere ise “suç” denmektedir.

02

Ceza hukuku bakımından ilk aşamada, temel kabahatin/suçun işlenip işlenmediği incelenir. Nefret suçları kavramının anlaşılır olması için bazı temel kabahat/suç örnekleri şöyle verilebilir:

- Başkasının malvarlığına dâhil bulunan taşınır veya taşınmaz malın herhangi bir şekilde yıkılması, tahrip edilmesi, yok edilmesi, bozulması, kullanılamaz hale getirilmesi veya kirletilmesi mala zarar verme suçunu oluşturur.

Anadolu Ajansı

Ceza Kanunu, mala zarar vermenin özel hali olarak ibadethanelere, eklentilerine, buradaki eşyalara, mezarlara karşı yapılan tahribatı/kirletilmeye daha ağırlaştırılmış ceza verilmesini öngörür. Örneğin, bir cami duvarına ırkçı söylemlerin yazılması veya gamalı haç çizilmesi propaganda suçlarının yanı sıra, malvarlığına karşı işlenen suçlar kategorisinde değerlendirilir.

- Türklere ait bir derneğe Molotof kokteyli ile saldırı girişimi ise, Ceza Kanunu'nda kundaklama suçu olarak kabul edilir. Kundakçılık, kasten ya da kötü niyetle yangın çıkarma olarak tanımlanır. Kişilerin yaşadığı mekânlara veya ibadethanelere yönelik kundaklama ise ağırlaştırılmış nitelikteki kundaklama suçu olarak kabul edilir.

Örneklerle ifade edilen suçların (hakaret, malvarlığına zarar verme ve kundaklama) nefret suçu olarak kabul edilmesi için, failin suçu önyargı/nefret sebebiyle işlediğinin tespiti gerekir. Önyargı/nefret saikin belirlenmesinde, failin söylemleri, varsa örneğin aşırı sağ fraksiyonlara üyeliği ve mağdur kişinin/kuruluşun kimliği gibi hususlar dikkate alınır.

Ancak bazı durumlarda (önceden failin aşırı sağ bir gruba üyeliği yok ise, motivasyonuna dair açıklama yapmamış ise vb.) ve nefret saiki suçun gerçekleştirilmesinde kendisini açıkça göstermemiş ise (cami örneğinde olduğu gibi), bu saikin belirlenmesi zor olabilir. Vaka bu anlamda nefret suçu olarak değerlendirilmez, ancak adli suç olarak işlem görür ve fail bu kapsamda cezalandırılır.

Bu tür bir adli suç veya nefret suçuna maruz kalan mağdur, Ceza Kanunu uyarınca failin cezalandırılmasını talep etmeli ve/veya Medeni Kanun hükümlerine göre maddi veya manevi tazminat ya da müdahalenin yasaklanması isteminde bulunmalıdır.

Suç mağduru kişi/kuruluşun hak aramak için varsa danışmanlık merkezlerine ve/veya avukata danışması ve yardım alması önemlidir. Burada sadece genel bilgiler verilecek olup her bir olayın kendi detaylarıyla birlikte suç oluşturup oluşturmadığı, verilebilecek cezalar gibi hususların özel olarak değerlendirilmesi gerekir.

Cezanın Belirlenmesindeki Esaslar

Demokrasilerin ve çoğulcu toplumların amacı kendi egemenlik sınırları içerisinde yaşayan tüm toplumsal grupların ayrımcılıktan, dışlanmadan ve kötü muameleden korunmasıdır. Ancak nefret suçlarının failleri, insanların eşitliğine inanmadıklarını ve mağdur grupları toplumsal hayatta kabul etmediklerini nefret suçlarıyla ortaya koyar. Failin motivasyonu nefret suçunun bir unsurudur ve dolayısıyla nefret suçlarındaki cezanın belirlenmesinde bu saik (diğer unsurların yanında) esas alınır. Faili suç işlemeye iten nefret veya önyargı saiki Alman hukukunda cezayı ağırlaştırıcı bir unsur olarak kabul görür ve cezanın belirlenmesi için önemlidir. Böyle bir saik tespit edilmiş ise mahkeme kararının gerekçesinde bu tespit açıklanır.

Mahkemeler, Ceza Usul Kanununun 244. maddesinin ikinci fıkrası gereği dosyayı incelerken, olayı ve olayın arka planını araştırmakla yükümlüdür. Bu yükümlölük bir suçun nefret suçu olarak belirlenmesi bakımından önemlidir.

Zira Ceza Kanunu'nun 46. Maddesine göre, failin motivasyonunun, amacının, özellikle ırkçı, yabancı düşmanı, antisemitik veya başkaca düşmanca sebeplerinin mahkemece dikkate alınması gerekir. Bu unsurlar fail tarafından işlenen suçun cezasının belirlenmesi için önemli göstergelerdir.

Failin ırkçı, yabancı düşmanı, antisemitik veya insanlara karşı diğer düşmanca duygular içerisinde suçu işlemiş olması,

eyleme nefret suçu niteliği kazandırır ve aynı zamanda cezayı ağırlaştıran unsurlardan kabul edilir.

Bu bağlamda mahkemeler (suçun nefret saikiyle işlenip işlenmediğini belirlemek amacıyla) işlenen suç ve mağdurun kimliği arasında bir bağlantı olup olmadığını da araştırır. Ancak failin motivasyonunun belirlenmesi uygulamada oldukça zor olabilir, zira fail saiki çoğunlukla açıklamaktan kaçınır. Eğer yargılama esnasında failin motivasyonu belirlenebilmiş ise (failin aşırı sağ bir gruba üye olması bu bağlamda en yaygın belirleme yöntemidir), bu husus mahkeme tarafından cezanın belirlenmesine temel teşkil eden unsurlardan birisi olarak yer alır ve karar gerekçesinde de açıkça zikredilir.

BAZI ANAHTAR KAVRAMLAR

Nefret suçunun temel suç kategorilerini oluşturan en tipik kabahat/suç türleri aşağıda yer almaktadır. Ancak burada açıklanmayan, Alman Ceza Kanunu'ndaki diğer kabahatlar/suçlar da önyargı/nefret saikinın saptanması halinde, bunlar da nefret suçu olarak değerlendirilir.

03

Kasten Öldürme Suçunun Nitelikli Hali “En Aşağı Sebeplerle Öldürme”

Fail, bir sosyal gruba karşı önyargı/ nefret sebebiyle kurbanını seçmiş ve öldürmüş ise (NSU cinayetlerinde veya diğer ırkçı cinayetlerde olduğu gibi) “en aşağı sebeplerle” öldürme eylemini gerçekleştirmiş olur ve bu eylem kasten öldürmenin nitelikli halidir. Alman Yargıtayı’nın kararlarına göre öldürme suçunda nefret saikinin tespiti halinde, öldürmenin ‘en aşağı sebeplerden’ işlendiği kabul edilir ve bu durumda verilecek cezanın ağırlaştırılması gerekir. Bu nitelikli kasten öldürmenin cezası ise müebbet hapis olarak öngörülmektedir.

Halkı Kin ve Düşmanlığa Tahrik

İrksal tanımlama, etnik köken, uyruk ve/ veya din gibi farklılıklara dayanarak bir gruba/veya mensubuna karşı halkın düşmanlığa tahrik edilmesi veya kişinin insan onurunun bir gruba mensup olması nedeniyle aşağılanması, küçük düşürülmesi suçtur. Burada, kamu düzenini, toplum huzurunu/barışını korumak amaçlanır.

Örneğin Müslümanların ülkedeki temsilcilerinden birine yapılan sözlü saldırı, halkı kin ve düşmanlığa tahrik suçu olarak değerlendirilebilir.

Ancak bunun için yapılan saldırının kamu düzenini bozacak nitelikte olup olmadığına bakılır.

Propaganda Suçları

Alman Anayasasına aykırı örgütlerin propaganda materyallerinin internet ortamında veya fiziki olarak dağıtımı yasaktır. Yasal düzenlemede kastedilen “örgütler” Alman Anayasa Mahkemesi tarafından anayasaya aykırı olarak kabul edilen örgütler ve ayrıca 3. Reich dönemindeki nasyonal-sosyalist örgütlerdir. Yasaklı örgütlerin işaretlerinin kullanılmasına ceza öngörülmektedir. Örgüt işaretleri olarak değerlendirme kapsamına alınanlar ise semboller, resimler, özel üniformalar ve sloganlar/ söylemlerdir.²

²https://www.bundestag.de/resource/blob/195550/4db1151061f691ac9a8be2d9b60210ac/das_strafbare_verwenden_von_kennzeichen_verfassungswidriger_organisationen-data.pdf s.4

Örneğin aşırı sağcı örgütler bakımından gamalı haç, SS, SA, veya SA tarafından kullanılan kuru kafa gibi işaretler yasaktır. Almanya’da PKK’nın yasaklı bir örgüt olması nedeniyle, PKK’nın sembollerinin kullanılması da cezaya tabiidir.³

Ayrıca aşırı sağcıların “Heil Hitler/Sieg Heil” selamı ve Adolf Hitler’in resminin kullanılması da suç teşkil eder. Bu suça karşılık üç yıla kadar hapis veya para cezası verilebilmektedir.

³https://www.bundestag.de/resource/blob/195550/4db1151061f691ac9a8be2d9b60210ac/das_strafbare_verwenden_von_kennzeichen_verfassungswidriger_organisationen-data.pdf s.21

Anadolu Ajansı

Malvarlığına Zarar Verme

Başkasının eşyasını kasten kısmen veya tamamen tahrip eden veya yok eden kişi hapis veya para cezası ile cezalandırılır.

Örneğin, Türk restoranının camının ırkçı fail tarafından kırılması, araba tekerleklerinin patlatılması da bu kapsamda bir suç teşkil eder. Ancak bir eşyanın kısmen veya tamamen tahrip edilmesi için, örneğin eşya sadece çok az derecede kirletilmiş ve bu kirin de temizlenmesi çok kolay ise bu eylem tahrip olarak değerlendirilmez. Ancak grafiti yazılarında olduğu gibi, örneğin bir derneğin duvarlarına ırkçı/hakaret içeren bir söylem/slogan yazılması, eşyaya zarar verme olarak değerlendirilir. Başkasının malına kasten zarar vermeye teşebbüs de cezaya tabiidir.

Kamusal Değerlere Yönelik ve Topluma Zarar Verecek Şekilde Mala Zarar Verme

Mala zarar verme suçunun; bir dini cemaatin kullanımına veya dini vecibelerin yerine getirilmesi için özgülünen eşyalara veya mezarlıklara, anıtlara yönelik işlenmesi halinde, bu suça üç yıla kadar hapis veya para cezası verilebilmektedir. Bu suça teşebbüs de yine cezalandırılır.

Kundaklama

Örneğin bina, işyeri, makina, araç, depodaki mallar vb. objeleri yakmak suretiyle kısmen veya tamamen yok eden kişi bir yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak suçun basit nitelikte olması halinde, kişi 6 aydan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Ağır Nitelikte Kundaklama

Kundaklama suçunun; kişilerin yaşamı, dini vecibelerin yerine getirilmesi, kişilerin ikameti veya sürekli olarak bulunması için özgülünen taşınmaza yönelik işlenmesi halinde, kişi en az bir yıl hapis ile cezalandırılır.

Hakaret Suçu

Hakaret suçu mağdura sövmek, mağdura ilişkin rencide edici bir fiilde bulunmak veya olgu isnat etmek suretiyle işlenebilir. Hakaret suçu kasten işlenen bir suç olduğu için, failin işlediği fiilin tahkir edici ve mağduru hedef alacak nitelikte olduğunu bilmesi veya biliyor olması gerekir. Hakaret suçunda hapis veya para cezası verilebilmektedir.

Gıyapta Kötüleme Suçu

Gıyapta kötüleme suçu, failin mağdura yönelik rencide edici ve toplum içindeki itibarı ve saygınlığını zedeleyecek fiil veya olguları üçüncü kişiler huzurunda ifade etmesidir. İsnat edilen olguların gerçek olmaması suçun gerçekleştirilebilmesi için aranan bir şarttır. Suçu işleyen fail hapis veya para cezası ile cezalandırılabilir.

İftira Suçu

Fail, mağdura yönelik rencide edici ve toplum içindeki itibarı ve saygınlığını zedeleyecek fiil veya olguları, bu söyleminin doğru olmadığını bilmesine rağmen üçüncü kişiler huzurunda ifade ederse, iftira suçunu işlemiş olur. Bu suçun işlenmesi halinde, cezası hapis veya para cezasıdır.

Dini İnanç ve Dünya Görüşlerine, Dini Cemaatlere ve Dünya Görüşü Topluluklarına Hakaret

Kamusal barışı bozacak nitelikte kamuya açık bir şekilde bir dine, dini cemaate veya dünya görüşüne (ve kuruluşlarına) hakaret eden fail hapis veya para cezasıyla cezalandırılır. Ancak söylemin toplum huzurunu bozacak nitelikte olup olmadığına bakılmaktadır.

Dini Vecibenin Yerine Getirilmesine Engel Olma

Dini bir töreni, ibadeti ve dini vecibelerin yerine getirilmesini ağır bir şekilde bozan veya ibadethanede uygunsuz davranışta bulunan fail hapis veya para cezası ile cezalandırılır.

Tehdit

Mağdurun kendisine veya yakınına karşı bir suç işleyeceğinden bahisle tehdit eden fail hapis veya para cezası ile cezalandırılır.

İnternet Ortamındaki Nefret Söylemleri

Sosyal medya sağlayıcılarının çoğu, kullanıcıların bildirimini neticesinde ya da kendi tespitleri doğrultusunda “nefret söylemi” olarak değerlendirdikleri paylaşımları silmektedir. Ancak bazen paylaşımlar, sosyal medya sağlayıcıları tarafından nefret içerikli olarak değerlendirilmez ve silinmez.

Giderek artan bir sorun haline gelen nefret söylemi gibi önemli bir konuda bu süreçlerin sosyal medya sağlayıcıların inisiyatifine bırakılmaması ve yasal boşluğun doldurulması amacıyla 2017 yılından itibaren yasal düzenlemeler yapılmaya başlanmıştır.

Almanya’da eyalet düzeyinde, Bavyera’da 2020 yılında Nefret Söylemi Özel Müsteşarı görevine başlamış ve eyaletteki tüm savcılıklarda özel nefret söylemi birimleri oluşturulmuştur.⁴ Nitekim Bavyera’daki savcılıklar Ocak–Eylül 2020 tarihleri arasında bu minvalde, faili tespit edilen 953 soruşturma ve faili tespit edilemeyen 165 soruşturma yürütülmüştür. Ancak bildirilmeyen vaka sayılarının çok daha yüksek olduğu değerlendirilmektedir.

İnternette gerçekleştirilen nefret söylemleri yasal şartları taşımaları halinde özellikle:

- Halkı kin ve düşmanlığa tahrik
- Hakaret
- İftira
- Gıyabında kötüleme
- Yasaklı propaganda suçları
- Şiddet sergileme
- Suçun gerçekleştirilmesine yönelik çağrı

- Dini öğretilerin aşağılanması
- Tehdit

ve benzeri suçları oluşturur. Ancak bazı söylemler, her ne kadar rahatsız edici ve rencide edici olsa dahi, ifade, basın veya sanat özgürlüğü kapsamında hukuka uygun olarak kabul edilir. Suç olarak kabul edilen bazı nefret söylemlerine dair örnek kararlar şöyledir:

- Sosyal medya hesabında Şansölye Angela Merkel’in taşlanması gerektiğini yazan kullanıcıyı, mahkeme bu paylaşımın şiddete çağrı suçunun gerçekleştirildiği gerekçesiyle 2.000 avro para cezasına çarptırmıştır.
- Sosyal medya blog’cusunun greve katılan sendika üyesi tren makinistlerinin gaz odalarına kapatılması çağrısı, halkı kin ve düşmanlığa tahrik suçu olarak kabul edilerek Tecklenburg Mahkemesince 8 ay (ertelemeli) hapis cezası ve 15.000 avro para cezasına hükmedilmiştir.

⁴https://www.justiz.bayern.de/gerichte-und-behoerden/generalstaatsanwaltschaft/muenchen/spezial_4.php

- Sosyal medya sayfasında dönemin ekonomi bakanı için nasyonal-sosyalist usulle vurularak öldürülmesi gerektiğini ifade eden ve birçok hakarete bulunan fail hakkında Dresden Mahkemesi tehdit ve hakaret suçları nedeniyle 1.200 avro para cezasına hükmetmiştir.

Meşru Müdafaa

Meşru müdafaa, mağdurun kendisinin veya bir kişinin üçüncü kişinin şahsına veya malvarlığına karşı yönelmiş bir saldırıyı ya da hemen başlamak üzere olan bir saldırıyı bertaraf etmesidir. Meşru müdafaa hakkı, saldırıyı durdurmak veya saldırının etkilerini azaltmak için orantılı güç kullanımına izin verir.

Meşru müdafaa hakkının hangi sınırlar ve koşullar dâhilinde kullanılabileceğini bilmek önemlidir. Bu bağlamda temel prensip bir saldırı karşısında fiziksel karşılıktan kaçınmaktır. Ancak saldırı başka bir şekilde bertaraf edilemeyecek ise, orantılı güç kullanılarak saldırganın etkisiz hale getirilmesi hukuka uygundur. Ancak meşru müdafaa orantılılık ilkesi çok önemlidir. Aksi takdirde, saldırganın suç oluşturan eylemine rağmen, mağdur veya olay mahallinde bulunan başka bir kişi tarafından savunma amacıyla yapılan müdafaa (örneğin saldırganı yaralama) da suç olarak kabul edilebilir. Bu nedenle meşru müdafaa gereklilik ve ölçülülük ilkelerine uyulması önemlidir.

KANITLARIN KORUNMASI VE BİLDİRİME İLİŞKİN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR NELERDİR?

Herhangi bir suça maruz kalan mağdurun haklarını en etkin şekilde takip edebilmesi için hem bazı yasal hususlara hem de bazı teknik konulara dikkat etmesi gerekir.

04

Tanıkları Tespit Etme

Saldırı esnasında, yakınlarında bulunan kişilerden yardım istenmeli, gerekmesi halinde polis veya ambulans çağırılmalı veya çevredekilerden çağırımları talep edilmelidir. Saldırıdan sonra ayrıca olaya tanıklık eden kişi/kişilerin isim ve iletişim bilgilerini istemek önemlidir. Bu sayede iletişim bilgileri alınan tanıkların mahkeme sürecinde tanıklıklarına başvurulabilir.

Belgeleme

Mağdur mümkünse olayı belgelemelidir. Bunun için kimsenin tehlikede olmadığından emin olunması halinde olay anı, polise verilmek üzere kayda alınabilir veya saldırı esnasında örneğin darp söz konusuysa veya malvarlığında maddi bir zarar oluştuysa, olay yerine hiçbir müdahalede bulunulmadan bu husus belgelenmelidir.

Olay anı ve oluşan zararın belgelenmesi bir sonraki dava sürecinde önemli bir ispat aracıdır. Darp edilen mağdur, zaman kaybetmeden derhal doktora giderek darp izlerini detaylı bir şekilde rapor altına aldırmalıdır. Sağlık sigortası bulunan mağdurun muayene ve tedavi ücretleri öncelikli olarak sağlık sigortası tarafından karşılanır.

Darp izlerinin fotoğrafının çekilmesi, darbin etkisi ve ileride talep edilen tazminat için önemlidir. Saldırı esnasında herhangi bir eşyaya zarar verilmiş ise bu eşyaların fotoğraflanması ve eşyanın saklanması mümkün ise muhafaza edilmesi gerekir. Polisin olay yerini ilk haliyle, düzeltilip temizlenmeden görmesi önemlidir.

Mağdur zararını ne kadar detaylı ve eksiksiz belgelendirirse, hak arama mücadelesinde o kadar avantajlı konumda olur.

Olay Hakkında Hafıza Tutanağı Tutulması

Mağdurun karşılaştığı olay hakkında bir hafıza tutanağı yazması çok faydalı olacaktır. Olay gününü, tam saatini, olayın tam olarak nerede yaşandığını, nasıl geliştiğini, saldırganın/saldırganların dış görünüşlerini (takıları, dövmele, arma vb. aksesuarlar), eylem ve söylemlerini ve olayla ilgili hatırlanan tüm detayları yazmak bir sonraki aşamalarda hukuki savunmayı kolaylaştırır. Bazen önemsiz olarak algılanan bir detay, olayın hukuki değerlendirmesi ve mahkeme nezdinde karara bağlanması için önemlidir.

NEFRET SUÇLARINA İLİŞKİN YASAL SÜREÇLER NELERDİR?

Suçun Polise Bildirilmesi

Nefret suçlarının polise, savcılığa veya mahkemeye bildirilmesi ilk önemli aşamadır. Genel uygulamaya göre, suçun polise bildirilmesi esastır.

05

Ancak mağdur veya tanık olarak herhangi bir olay ile karşı karşıya kalan kişi, bu durumu polise bildirmekten çekinebilir. Bazı durumlarda suç ihbarında bulunabilecek olan kişi kendisinden veya yakınlarından öç alınacağı, adli makamların olayla yeterince ilgilenmeyeceği veya mahkemede tanıklık etmekten korktuğu için, şikâyetle bulunmaktan çekinebilmektedir. Ancak nefret suçuyla karşı karşıya kalınması halinde, bu suça sessiz kalmamak, saldırganın cezalandırılması ve olası zarar taleplerinin karşılanması için önemlidir. Bunun yanı sıra nefret suçlarının adli makamlara bildirilmesi ve bu olayların polis istatistiklerine geçmesi de devlet ve toplum nezdinde duyarlılığın artmasını sağlar.

Nefret suçuyla karşı karşıya kalan kişinin bu konu hakkında bölgesindeki danışmanlık merkezinden veya bir avukattan bilgi alması faydalı olacaktır. İkamet edilen bölgedeki polisten de gerekli bilgiler edinilebilir.

Polis sürecine ilişkin tüm bilgiler;

<https://www.polizei-beratung.de/startseite-und-aktionen/>

sayfasında bulunmaktadır.

Suç duyurusu

Suç oluşturduğu düşünülen herhangi bir olaya ilişkin olayı gören, duyan veya bilen herkes tarafından polise/savcılıklara/ mahkemelere sözlü veya yazılı olarak suç duyurusunda bulunulabilir. Suç duyurusu, gecikmeksizin, olaya en yakın tarihte ve en yakın karakola gidilerek sözlü veya yazılı olarak yapılır. Polis yapılan bildirimi mutlaka tutanağa geçirmek zorundadır.

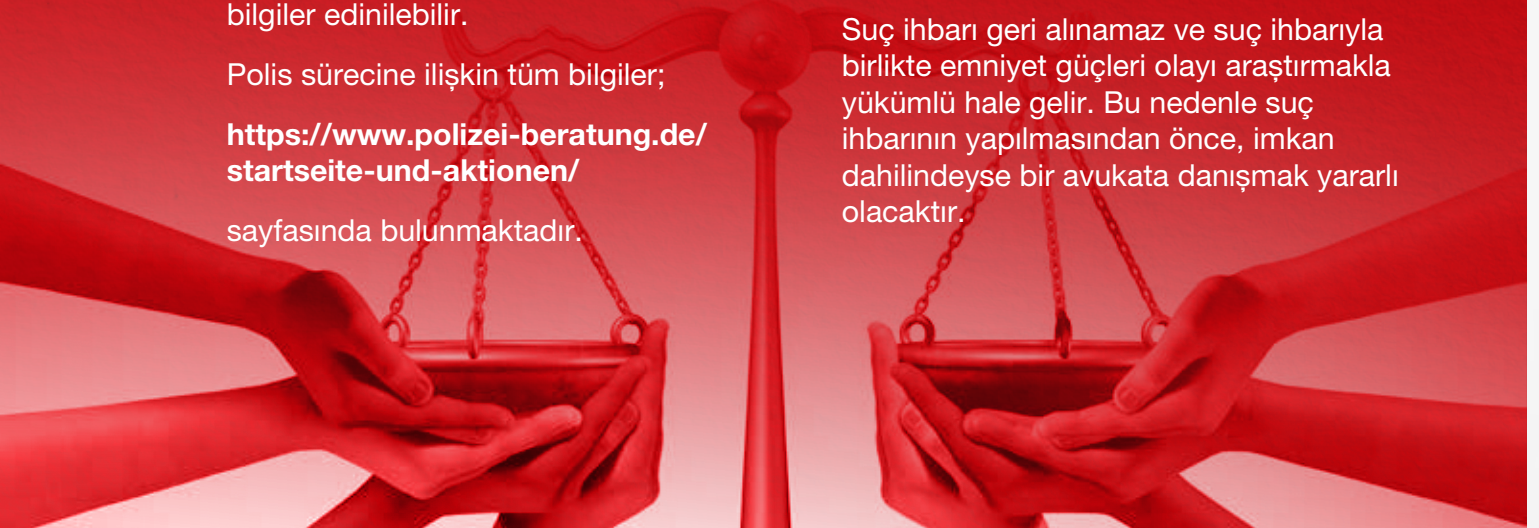
Suç duyurusu ayrıca her eyalette internet üzerinden

<https://online-straftanzeige.de/>

sayfası aracılığıyla yapılabilir.

Şuç duyurusunda bulunan kişinin kimlik bilgileri, adresi, mesleği sorulur. Bazı durumlarda suç duyurusunda bulunan kişiler avukat tarafından temsil edilmeleri halinde, avukatlık bürosunun adresini de adres beyanında verebilirler.

Suç ihbarı geri alınamaz ve suç ihbarıyla birlikte emniyet güçleri olayı araştırmakla yükümlü hale gelir. Bu nedenle suç ihbarının yapılmasından önce, imkan dahilindeyse bir avukata danışmak yararlı olacaktır.

Şikâyet

Bazı suçların soruşturulması ve kovuşturulması için Alman ceza hukuku, mağdurun (veya vekilinin) açıkça talebini, yani şikâyetini arar. Polis memurları bu konu hakkında mağduru bilgilendirir. Ceza hukukunda mutlak şikayete bağlı suçlar ile kamu düzeni için gerekli görülmesi halinde re'sen, yani savcılığın istemi nedeniyle de soruşturulabilen suç türleri bulunmaktadır.

Mutlak şikayete bağlı suçlar; örneğin konut dokunulmazlığının ihlali veya hakaret suçlarıdır. Re'sen (savcının istemiyle) de soruşturulması mümkün suçlar ise örneğin kasten veya taksirle yaralama veya mala zarar verme suçlarıdır.

Şikâyet için ilgili yasa maddelerinde hak düşürücü süreler (genellikle 3 ay) öngörülür. Bu süreler mağdurun fiili ve faili öğrendiği tarihten itibaren başlar ve hak düşürücü nitelikte olduğundan dikkat edilmesi önemlidir. Herhangi bir hak kaybına uğramamak adına şikâyetin yasal süre içinde yapılması önemlidir.⁵

Poliste Mağdur veya Tanık Olarak İfade Verme

Polis, mağduru veya tanıkları olayı anlatmak üzere emniyete çağırabilir. Bunun için özel bir çağrı tebliğ edilir. Polisin çağrısına uymak gibi bir yasal yükümlülük yoktur. Ancak savcılığın tanıklık için çağırması halinde, bu çağrıya uymak yasal bir zorunluluktur.

- İfadeye giden kişiye, polis tarafından ilk olarak tanık hakları ve yükümlülükleri hakkında bilgi verilir. Polise suç ihbarında veya şikâyetinde bulunmak için giden kişinin güvendiği birini/avukatı ve/veya tercümanı da yanında getirmesi mümkündür. Ancak ifade sırasında avukat ve tercüman dışındaki diğer kişilerin kalıp kalamayacağı ifadeyi alan polis memurunun takdirindedir.
- İfade sürecini kolaylaştırmak için ifadenin önceden yazılı bir metin olarak hazırlanması ve polise sunulması mümkündür. Ancak yazılı bir ifade hazırlanmış olsa dahi, polis memurlarının olayı sorma ve araştırma yetkileri devam eder. Tanık, kendisine sorulan soruları ve cevapları not edebilir.

⁵<https://www.polizei-beratung.de/opferinformationen/ablauf-des-strafverfahrens/#panel-9655-0>

Wir sehen uns bald wieder herzlichst!

Aufgrund der aktuellen Umstände im Zusammenhang mit dem
Corona Virus COVID-19 bleiben die Vereinsmöglichkeiten bis
auf weiteres geschlossen.

Vielen Dank für Ihr Verständnis.

Schmerzvoll können wir feststellen, dass die Corona COVID-19
Infektion die Gesundheit aller Menschen gefährdet und unsere Vereine nicht
funktionieren lassen. Daher ist es ein Muss, unsere Aktivitäten
für die nächsten Wochen zu stoppen.

1778 Kollagen der Verein Kurdu

- Polis soruşturma sırasında suçun nefret suçu olduğunu tespit ederse, soruşturmayı üstlenmesi için dosyayı, Devlet Koruma Birimine iletir. Bunun yapılabilmesi için, olayı soruşturan polis memurunun suçun adli bir suç olmadığını ve önyargı/nefret saikiyle işlenmiş bir nefret suçu olduğunu anlaması ve bu durumun mağdur tarafından da verdiği ifadede özellikle vurgulanması gerekir.
- İfadenin sonunda, tutanak tanığa imza için sunulur. Tutanağı imzalamadan önce tanığın söz konusu tutanağı okuma hakkı vardır. Tutanaktaki hataların düzeltilmesi ve eksikliklerin giderilmesi talep edilebilir.
- Bazı durumlarda polis tanıktan olayın aydınlatılması için delilleri kendilerine bırakmalarını veya başkaca delil uygulamalarını (parmak izi vb.) talep edebilir.
- Tutanak sonlandırıldığı zaman dosyaya kaldırılır ve bir örneği talep edilse dahi tanığa verilmez. Ancak tanık avukat tarafından temsil edilirse, avukat ifadenin bulunduğu tutanağı dosyayı görme hakkı kapsamında elde edebilmektedir.

- Polis, olaya ilişkin bir kayıt numarası oluşturur. Soruşturmayı takip edebilmek için mağdur/tanık tarafından bu numaranın talep edilmesi önemlidir.⁶ Polis nezdinde yürütülen soruşturmayı takip edebilmek için kayıt numarası ile bilgi talep edilebilir.

Savcılık Süreci

Savcılık makamı, Alman Ceza Kanunu'nun 160. maddesi gereği, bir olayı arka planı (motivasyonu) ve tüm ayrıntılarıyla aydınlatmak ve bu doğrultuda iddianame hazırlamakla yükümlüdür. Ancak uygulamada, polis tarafından oluşturulan dosyalar savcılığın soruşturmasının gideceği yön bakımından belirleyici niteliktedir.

Örneğin, hakaret suçunda failin, mağdurun etnik kökeni temelinde hakarete bulunması (ve bu hususun polis dosyasında yer alması) halinde, savcılık suçu nefret saikiyle işlenmiş olarak değerlendirmeye alır. Ancak polis dosyasında buna ilişkin herhangi bir kayıt yoksa, savcılık makamı da suçu kuvvetle muhtemel nefret suçu olarak değil, adli suç olarak değerlendirecektir.

⁶<https://www.polizei-beratung.de/opferinformationen/ablauf-des-strafverfahrens/#panel-9655-0>

Savcılığın Olayı Araştırma, İddianame Hazırlama ve Takipsizlik Kararları

Savcılık tarafından yürütülen soruşturma sonucunda, suçun işlendiği/ispat edilebilirliği/cezalandırılabilmesi hususunda yeterli kanaat oluşmuş ve bir kamu davası açılması gerekli görülmüş ise, savcılık iddianameyi hazırlayarak yetkili mahkemeye sunar. Ceza mahkemesince iddianamenin kabul edilmesiyle dava açılır. Bu safhadan sonra yargılama ve duruşma aşamaları başlar.

Ancak, olayın gerçekleştiğine/ispat edilebileceğine/cezalandırılabilmesine dair yeterli kanaat oluşmamış ise savcılık soruşturma konusu olayı mahkemeye intikal ettirmeden, takipsizlik kararı ile sonuçlandırır. Takipsizlik kararı ya hukuki nedenler (örneğin; mağdurun şikayeti olmaması, failin olayı gerçekleştirmesinde haklı nesnel sebepleri bulunması, failin olaydan sonra vefat etmesi⁷) veya olaya ilişkin nedenlerden (örneğin; delil olmaması, failin bulunamaması) dolayı verilebilir. Bazı suçların yargıya intikal ettirilmesi hususunda savcılığın takdir yetkisi vardır.⁸ Savcılığın takipsizlik kararına karşı da kanun yolları mevcuttur. Böyle bir durumla karşılaşan mağdur avukat aracılığıyla itiraz dilekçesi sunabilir.

Federal Almanya Cumhuriyeti ırkçılıkla mücadele konusunda birçok uluslararası sözleşmeye taraftır. Örneğin, savcılığın Thilo Sarrazin dosyasında (halkı kin ve düşmanlığa tahrik ve hakaret suçu) takipsizlik kararı verilmesi konusu Birleşmiş Milletler'e taşınmış ve neticede aleyhte bir karar verilmiştir. (BM Ayrımcılıkla Mücadele Komisyonu 04.04.2013 tarihli CERD/C/82/D/48/2010 kararı / Entscheidung des UN-Antirassismus-Ausschusses (CERD) vom 4. April 2013 (CERD/C/ 82/D/48/2010))

Almanya Merkez Bankasının eski başkanı Sarrazin, 'Lettre International' dergisinde verdiği bir röportajında, Türkleri hedef almış ve Türklerin daha az zeki olduğunu iddia etmiştir. Savcılık takipsizlik kararında, bu söylemin halkı kin ve düşmanlığa tahrik suçu olarak değerlendirilmediğini, toplumsal huzuru bozmadığını ve ayrıca ifade özgürlüğü kapsamında korunduğunu açıklamıştır. BM ırkçılıkla Mücadele Komisyonu kararında ise, savcılığın bu kararı eleştirilmiş ve Alman Ceza Kanunu'nda ırkçı nefret söylemlerinin cezalandırılması için bazı düzenlemelerin yapılması gerektiği beyan edilmiştir.

⁷<https://www.polizei-beratung.de/opferinformationen/ablauf-des-strafverfahrens/#panel-9655-0>

⁸<https://www.bs-legal.de/strafrecht/einstellung-des-strafverfahrens/>

Ceza Yargılaması

Ceza yargılama sürecinin temel ilkeleri şöyledir.

Sözlülük ilkesi

Duruşmada sözlü olarak ne söylenmiş ise sadece o söylenenlerin karara temel kabul edilmesi ilkesidir. Bu sebeple tanıklar her ne kadar polis veya savcılıkta ifade vermiş olsalar da ayrıca mahkeme huzurunda da ifade vermeleri gerekir. Bu nedenle tanıklar ve mağdur mahkeme huzurunda da olayı sözlü olarak anlatmalı ve sorulara cevap vermelidir. Ancak, sanık olarak sorgulan kişinin susma hakkı vardır.

Halka açıklık ilkesi

Kural olarak yargılama/duruşma halka açık olarak yapılır. Duruşmanın tamamının veya bir kısmının halka kapalı yapılması, genel ahlakın veya kamu güvenliğinin gerekli kıldığı hallerde ve bazı istisnai durumlarda mümkündür.

“Şüpheden sanık yararlanır” ilkesi

“Masumiyet karinesi” olarak da bilinen ilke uyarınca, ceza muhakemesi sonucunda suçun sanık tarafından işlendiğine dair herhangi bir şüphe kalması halinde, sanığın cezalandırılması mümkün değildir. Suçlunun cezasız kalması, bir masumun mahkûm edilmesine tercih edilir.

Yargılama Süreci

Duruşma

Duruşmaya davanın tüm tarafları katılır. Bunlar: hâkim (hâkim heyeti), savcı, sanık müdafii (avukat), müdahil suçtan zarar görenler, tercüman, tanık, bilirkişi ve muhtemel dinleyicilerdir. Kural olarak duruşmalar halka açık olarak icra edilir.

Ancak bazı istisnai durumlarda, duruşmalar halka kapalı olarak yapılır. Duruşma başladıktan sonra, tanıklar mahkeme salonundan çıkartılır. Karşı tarafın yakınları ile bir arada bulunmaktan çekinen tanıklar, mahkemeye önceden tanık odasının olup olmadığını sorabilir ve sıra kendilerine gelene kadar bu odada bekleyebilir.

Mağdur ve Tanıkların Dinlenmesi

Mağdur/tanık mahkeme tarafından duruşmaya çağırılması halinde, duruşmaya katılmalıdır. Çağrı tebligatında detaylı bilgiler (duruşma gün, saati, mahkeme salonu) mevcuttur. Duruşma günü hasta veya çok önemli bir engeli olan tanık/mağdur tanık, bu durumu gerekli belgeleriyle birlikte mahkemeye en hızlı şekilde bildirmelidir. Mahkeme talebi kabul ederse, tanık duruşmaya gelmeyebilir. Aksi takdirde gelmeyen tanığa, idari para cezasının yanı sıra örneğin duruşmaya gelen başka avukat veya tanıkların masrafları da tevdi edilebilir.

- Tanık, sadece duruşma esnasında çağrıldığı zaman mahkeme salonuna girebilir. Duruşmanın tamamının takip edilmesi, ancak müdahil davacı (Nebenkläger) olunması halinde mümkündür.
- Tanık/mağdur tanık (Opferzeuge) olarak polis veya savcılıkta ifade verilmiş olsa dahi, duruşmaya çağrılan tanık/mağdur tanık mahkeme huzurunda yeniden ifade verir. Duruşmada, önceki süreçlerde verilen ifadenin bölümlerinin veya tamamının okunması mümkündür.
- Duruşmada tanık olarak ifade vermeden önce, hâkim tarafından doğruları söyleme konusunda uyarıda bulunulur. Bu uyarı her dava için usulen yapılır ve hâkimin tanığın ifadesine şüphe ile yaklaştığı anlamına gelmez. İfade alınırken ilk olarak hâkim kişisel bilgileri sorar.
- Tanık kendisine yöneltilen sorulara mutlaka doğru cevap vermek zorundadır. Cevabı bilmiyor veya hatırlamıyor ise, tanığın bunu açıkça belirtmesi gerekir. İfade sırasında yanlış bilgiler vermek bir suç teşkil edeceğinden, ifade sürecinde dikkatli olmak gerekir. Tanık bir olguyu hatırlamıyor ise, hatırlamadığını ifade etmekten çekinmemelidir. Tanık, kendisi veya yakını için sorunlu olan soruları cevaplamaktan kaçınabilir (Auskunftsverweigerungsrecht).

- Duruşmaya katılan savcı, müdafii ve varsa kendi avukatı da tanığa sorular yöneltebilir. Müdafinin soruları bazen tanığı çelişkili ifadeler vermeye yönlendirmek amacıyla yapılır. Bu durumda tanığın sakin kalması ve tereddüt halinde kaldığı durumlarda sorularının cevaplanmasının gerekli olup olmadığını hakimden öğrenmesi mümkündür.

Kamu Davasına Katılma – Müdahil Olma (Nebenklage)

Bazı ciddi suçlarda (örneğin, cinayet) mağdur (veya mağdur ölmüş ise, eşi, çocukları veya ebeveynleri) müdahil sıfatıyla davaya katılabilir (md. 395 StPO, md. 80 JGG).

Kamu davasına müdahil sıfatıyla katılan kişi bazı özel haklara sahiptir (md. 397 StPO):

- Dosyayı inceleme hakkı (Akteneinsichtsrecht)
- Duruşmalara katılma hakkı (Anwesenheitsrecht)
- Duruşmada soru sorma hakkı (Fragerecht)
- Delil, tanık dinleme, bilirkişi vb. talep etme hakkı (Beweisantragsrecht)
- Avukat tarafından temsil edilebilme (Vertretung durch Rechtsanwalt) veya desteklenebilme (Beistand eines Rechtsanwalts)
- Müdahil kişi Almanca'yı yeterli düzeyde bilmiyor ise, önemli evrakların tercümesini talep etme

**Ceza Hukukunda Şahsi Dava
(Privatklageverfahren, md. 374 stpo⁹⁾)**

Bazı 'küçük' suçlara ilişkin savcılık olayın yargılanmasında kamu yararı olmadığı kanaatine varabilir ve dolayısıyla kamu davası açılmaz. Bununla birlikte nefret suçlarının kovuşturulmasında prensipte kamu yararı olduğu düşünülür. Ancak suç, nefret suçu olarak değerlendirilmemiş ve basit olarak adlandırılan bir suç türü olarak görülmüş ise mağdur olayın ceza mahkemesine (Amtsgericht als Strafgericht) intikal ettirilmesi için şahsi dava açabilir.

Şahsi dava açılacak bazı suç türleri şunlardır:

- Konut dokunulmazlığının ihlali (Hausfriedensbruch)
- Hakaret (Beleidigung)
- Kasten veya taksirli basit yaralama (einfache vorsätzliche oder fahrlässige Körperverletzung)
- Tehdit (Bedrohung)
- Malvarlığına zarar verme (Sachbeschädigung)

Şahsi dava açmadan önce uzlaşma prosedürünün işletilmiş olması aranır. Uzlaşma prosedürü, kamu yararı olduğu değerlendirilmeyen davalarda zararın giderilmesi hususunda mahkemeye gidilmeksizin, mağdur ile fail arasında bir anlaşma sağlamayı amaçlar. Uzlaşma prosedürünü, yetkili kişi ve kuruluşlar (Schiedsstelle) yürütür. Ancak uzlaşma prosedürü olumsuz sonuçlanır ise, şahsi dava açılması mümkündür.

Şahsi dava dilekçesi bizzat veya avukat aracılığıyla mahkemeye sunulur. Şahsi dava dilekçesinde iddianamede bulunması gereken unsurların bulunması gerekir. Dava açılmasından sonraki prosedür, kamu davası ile aynıdır. Şahsi dava açmak isteyen mağdurların avukattan danışmanlık almaları veya avukat tarafındantemsil edilmeleri faydalı olacaktır.

**Maddi ve Manevi Tazminat
(Schadenersatz Und Schmerzensgeld)**

Ceza davalarının birincil amacı hukuk düzenine karşı gelen failin cezalandırılmasıdır. Ancak ceza yargılaması sürecinde tazminat talep edilmesi mümkündür.

https://www.justiz.nrw.de/Gerichte_Behoerden/ordentliche_gerichte/Strafgericht/BesondereVerfahrensarten/privatklage/index.php

Nefret suçundan dolayı oluşan zararlar nedeniyle failin sorumluluğu vardır ve dolayısıyla sebebiyet verdiği zararları tazmin etmekle yükümlüdür.

Mağdur (veya ölüm vakıalarında mağdurun mirasçısı) ceza yargılama sürecinde maddi ve manevi tazminat taleplerini ileri sürebilir¹⁰. Tazminat talebinin ceza mahkemesi nezdinde öne sürülmesinin olumlu ve olumsuz yanlarının değerlendirilmesi için bir avukata danışılması önemlidir. Talebi hak sahibi bizzat öne sürebileceği gibi avukat aracılığıyla da yapmak mümkündür.

Maddi hasarlara örnekler şöyledir:

- Doktor ve psikolog tedavi giderleri ve tıbbi müdahale sebebiyle yapılan masraflar, ücretli yardım almak durumunda olanlar için hizmet gideri,
- Yoksun kalınan gelir, çalışma gücünün azalması veya sürekli kaybına ilişkin gider,
- Manevi tazminat, örneğin; hastalık süresinin ağırlı veya uzun geçmesi, kalıcı hasar (örneğin yara izi, görme veya işitme kaybı vb.)
- Saldırı esnasında eşyaların (örneğin, cep telefonu, gözlük vb.) tamamen veya kısmen tahrip, kullanılamaz hale

gelmiş, onarım gerektirmiş veya değer kaybetmiş olması

- Şerefe karşı suçlarda ise aşağılamanın/hakaretin derecesi ve etkisine göre manevi tazminat

Ancak tazminat ilâmı elde edilmiş olsa dahi, bunun karşılanması için failin ödeme gücünün bulunması gerekir. Bazı durumlarda ise, talebin icra yoluyla (Zwangsvollstreckung) ileri sürülmesi gerekir. Maddi/manevi tazminat haklarının öne sürülmesinde avukat tarafından destek almak ve temsil edilmek fayda sağlayacaktır.

Mahkeme Kararları (Urteil)

Mahkeme, sanığın suçu işlemediği kanaatindeyse beraat kararı verir. Ceza mahkemesi sanığın suçu işlediğine kanaat getirmişse ve başkaca bir yasal olanak yoksa, para veya hapis cezasına hükmedebilir. Ancak her hapis cezası sanığın cezaevine sevk edileceği anlamına gelmez. İki yıla kadar olan hapis cezalarının tecili, yani ertelenmesi (Bewährung) mümkündür. Tecil kararı ceza mahkemesi tarafından verilir. Fail bu tecil dönemde yeni bir suç işlemezse, hapis cezasını çekmeden cezası sonlandırılmış olur.

¹⁰https://www.justiz.nrw.de/Gerichte_Behoerden/ordentliche_gerichte/Strafgericht/BesondereVerfahrensarten/adhaesionsverfahren/index.php

Mahkeme Kararına Karşı Kanun Yolları

Mahkeme kararına karşı savcılık makamı ve sanık kanuni yollara (temyiz) başvurabilir. Mağdur, müdahil olarak davaya katılmış ise, aynı hakkı elde eder. Bu sebeple failin cezalandırılmasını talep eden ve yargılama sürecinde aktif bir şekilde rol almak isteyen mağdurun (mağdur yakınının) müdahil olarak davaya katılması önemlidir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Başvuru

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurabilmek için iç hukuk yollarının tüketilmiş olması şarttır. Başvuru resmi dilekçe ile yapılmalıdır.

Sürece ilişkin bilgilere AIHM'in resmi internet sitesinden ulaşılabilir.

<https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine etkin bir başvuru yapabilmek için avukattan veya bu alanda çalışan sivil toplum kuruluşlarından destek almak önemlidir.

İnsan Hakları İhlalinde Birleşmiş Milletler'e Başvuru

Nefret suçları, bir insan hakkı ihlalidir. Bu nedenle, bu tür olayları ilgili devletin adli makamları nezdinde çözüme kavuşturmanın yanı sıra, uluslararası kuruluşlara da bildirmek veya şikayet dilekçeleri sunarak nefret suçlarıyla mücadele etmek mümkündür. Birleşmiş Milletler'in insan hakları ihlallerine, ırkçılığa ve ayrımcılığa karşı özel komisyonları vardır.

Bu komisyonlar başvuruları inceleyip gerekli görülmesi halinde ülkeleri tazminata mahkum edebilmektedir.

Anadolu Ajansı

NEFRET SUÇLARINA İLİŞKİN DİĞER YASAL DÜZENLEMELER NELERDİR?

İnternet İcra Yasası

İnternet ortamındaki nefret söylemleriyle çok daha etkin mücadele edebilmek amacıyla 2017 yılında yürürlüğe giren İnternet İcra Yasası ile sosyal medya platformlarındaki nefret söylemlerinin hızlı ve güvenilir bir şekilde silinmesinin sağlanması amaçlanmaktadır. Yasanın muhatapları, kazanç elde etme amacıyla kamuya açık bir şekilde paylaşımlar yapılabilen sosyal medya platformlarına sahip şirketlerdir.

Yasa, sosyal platform sağlayıcılarına hukuka aykırı içeriklere ilişkin çeşitli yasal görevler belirler. Bunlar:

06

- Sosyal medya sağlayıcılar, kullanıcıların hukuka aykırı paylaşımları şikayet edebilecekleri ve çok kolay bir şekilde bildirimde bulunabilecekleri altyapıyı oluşturmak zorundadır. Büyük ölçekli sosyal medya sağlayıcılarının internet sayfalarında bu suçları bildirme butonları mevcuttur. Bu tür nefret suçlarıyla ve söylemleri ile karşılaşan kişiler, bildiri bu buton aracılığıyla yapabilirler. Bu altyapıyı kurmayan sosyal medya sağlayıcıları para cezaları ile karşı karşıya kalırlar.
- Paylaşımları inceleyen ve nefret söylemi tespit eden sosyal medya sağlayıcıları, bu paylaşımları öngörülen süre içerisinde silmekle yükümlüdür, aksi takdirde sosyal medya sağlayıcılarına idari para cezası verilir.
- Nefret söyleminin doğrudan hedefi olan kişi de hem ceza hem tazminat için mahkemeye başvurabilmektedir. Ancak internet ortamında karşılaşılan en büyük sorun, nefret suçu oluşturan paylaşım sahibinin gerçek kimliğinin belirlenememesidir.

Aşırı Sağ ve Nefret Suçlarıyla Mücadele Yasası

Nisan 2021’de yürürlüğe giren “Aşırı Sağ ve Nefret Suçlarıyla Mücadele” torba yasasıyla

internet ortamındaki nefret söylemleriyle mücadeleyi daha ileriye taşımak için yeni yasal düzenlemeler getirilmiştir. Buna göre;

- Bazı suç türlerinin (örneğin tehdit ve hakaret suçları) kamuya açık şekilde (internette) yapılması halinde, cezası ağırlaştırılır.
- Ayrıca sosyal medya servis sağlayıcıları, getirilen yeni yükümlülükle, nefret suçu oluşturan paylaşımları silmenin yanı sıra, cezai soruşturma için Federal Kriminoloji Dairesine de bildireceklerdir. Özellikle kamu düzeni ve demokrasinin korunması için bildirimde bulunulması gereken bazı suç türleri¹¹ şunlardır:
  - o Propaganda suçları
  - o Halkı kin ve düşmanlığa tahrik
  - o Şiddet eylemlerinin sergilenmesi
  - o Tehdit
- Ancak nefret söylemi niteliğindeki hakaret, iftira ve gıyabında kötüleme suçlarında Federal Kriminoloji Dairesine (BKA) bildirim yükümlülüğü bulunmaz. Ancak sosyal medya sağlayıcıları, kullanıcılara kendi sayfalarında hakaret, iftira ve gıyabında kötüleme durumlarında, suç duyurusu ve şikayette bulunulabilecek yetkili merciler hakkında bilgi vermelidirler.

¹¹<https://beck-online.beck.de/Bcid/Y-300-Z-MMR-B-2020-S-518-N-1> s.4

BAZI EMSAL KARARLAR

Alman hukukunda nefret suçları ayrı bir suç türü olmadığından, yargı kararlarında bir olayın nefret suçu olup olmadığının değerlendirmesi ancak karar gerekçesinde buna ilişkin bir açıklama yapılmış ise tespit edilebilir. Bunun yanı sıra, nefret suçları genelde birinci derece mahkemelerde sonuçlandığı için, istinaf ve temyize taşınmadığı için, yüksek mahkemelerde bu tür emsal davalara daha az rastlanır.

07

- NSU terör örgütü mensuplarınca 2000-2006 yılları arasında 8 Türk kökenli kişi, 1 Yunan vatandaşı ve 1 Alman polis memurunun öldürüldüğü davada, cinayetler serisinin yabancı düşmanı ve ırkçı nefret saikiyle işlenmiş öldürme suçu olduğuna hükmedilmiştir.
- Aşırı sağcı örgüt üyeleri tarafından işkenceye maruz kalan göçmenlerden bir tanesinin acil bir ameliyat sonucu kurtarılabildiği, diğer mağdurun olay sonrası %50 oranında engelli (konuşma ve okuma yetkisini kaybederek) kaldığı Eggesin davasında Alman Yargıtay, suçun yabancı düşmanı saikle işlenmiş olduğu kararına varmıştır.¹²
- Aşırı sağcı failin 15 kişinin önünde bir mülteciyi öldürme amacıyla ağır bir şekilde yaraladığı ve bu yaralanma neticesinde mültecinin öldüğü davada Yargıtay, failin aşırı sağcı görüşe sahip olması ve olay esnasındaki söylemleri

nedeniyle suçu nefret saikiyle işlediği, mağduru yabancı kökenli ve mülteci olması dolayısıyla seçtiği için suçun nefret suçu olduğu kararına varmıştır.¹³

- İnsan onurunu hedef alan hakaret suçuna dair bir örnekte ise; failin bir sosyal gruba yönelik hakaret etmiş olması, OLG Brandenburg Yüksek Mahkemesi tarafından nefret saikinin bir göstergesi olarak cezayı ağırlaştırıcı unsur kabul edilmiştir.¹⁴ Olayda beyaz tenli annenin melez çocuğu nedeniyle fail, anneye Alman ırkı ve namusunun korunması yasalarını duyup duymadığını ve bunları dikkate alması gerektiğini ifade ederek mağdura Alman ırkına leke sürme suçunu işlediğini söyleyip mağdurun insanlık onurunu rencide etmiştir. Bu olayda mahkeme tarafından nefret suçu kavramı kullanılmadıysa da nefret unsuru ağırlaştırıcı olmuştur.

¹²BGH NJW 2001, 1359

¹³BGH, Beschluss v. 12.01.2000 – StB 15/99

¹⁴OLG Brandenburg Urteil vom 28.02.20017 - 1 Ss 97/06

RESMİ VE SİVİL TOPLUM DESTEK MEKANİZMALARI NELERDİR?

Hukuki Danışmanlık ve Dava Desteği

Nefret suçu mağduru, haklarını öğrenmek veya mahkeme sürecinde temsil edilmek üzere avukata gitmeyi tercih edebilir. Avukat, örneğin ifade esnasında mağdura eşlik eder, dosyaları inceleyebilir ve dava sürecinde gerekli taleplerde bulunabilir.

Ancak bir avukattan hukuki danışmanlık almak ücrete tabidir ve özellikle maddi durumu iyi olmayan mağdurlar için avukat ücreti ağır bir masraf anlamına gelebilmektedir. Bununla birlikte bazı durumlarda masraflar için adli yardıma başvurulabilmektedir. Bunun için Adalet Bakanlığının ilgili sayfasından bilgi alınabilir:

08

https://www.justiz.nrw.de/Gerichte_Behoerden/ordentliche_gerichte/Zivilgericht/Prozesskostenhilfe/index.php

Mağdurun ekonomik durumu avukattan danışmanlık almak için uygun değil ise, sulh hukuk mahkemesi nezdinde hukuki danışmanlık için dilekçe vermesi mümkündür. Bunun için mağdurun özellikle ekonomik durumuna ilişkin bilgilerin sorulduğu dilekçenin doldurulması gerekir. Hukuki danışmanlık dilekçesiyle ilgili bilgiler yetkili sulh hukuk mahkemesinden edinilebilmektedir.

https://www.justiz.nrw.de/BS/formulare/beratungshilfe/AG_I_1_02_2019.pdf

Dava desteği verilmesinin birçok detayı ve sonucu olabileceği için, buna ilişkin bilgilerin yetkili mercilerden edinilmesi önemlidir. Örneğin, mağdurun ekonomik durumu dilekçenin verilmesinden sonraki kanuni süre içerisinde iyileşirse, devlet tarafından verilen dava desteğinin iadesi gerekir. Zira devletin bu desteği bir hibe değil, şartlı yardım niteliğindedir.

Mağdura Tazminat Yasası'na Göre Finansal Yardımlar

Bir saldırı neticesinde, sağlık sorunları yaşayan mağdur veya mağdur ölmüş ise mirasçıları, Mağdura Tazminat Yasası uyarınca finansal destek talep edebilmektedir. Bunun için mağdurun kasıtlı şiddet eylemine maruz kalmış olması ve dilekçeyi

https://www.bmas.de/SharedDocs/Downloads/DE/Rundschreiben-SE/ausfuellbares-antragsformular-oeg.pdf?__blob=publicationFile&v=1

adresindeki belgelerle birlikte yetkili kuruma iletmesi gerekir.

Talebi kabul edilen mağdurun, örneğin tedavi ve bakım masrafları, özel tıbbi gereksinimleri (örneğin diş protezi, tekerlekli sandalye) vb. yardımlar karşılanmaktadır. Ancak bu finansal yardım kapsamında acı parası (Schmerzensgeld) olarak adlandırılan manevi tazminat ödenmez. Talebe dair detaylı bilgilere;

<https://www.odabs.org/finanzielle-entschaedigung/entschaedigung-nach-dem-opferentschaedigungsgesetz.html>

adresinden ulaşılabilir.

Federal Adalet Bakanlığı Tarafından Sağlanan Özel Finansal Yardım¹⁵

Aşırılık ve terör suçları mağdurları (Opfer extremistischer Übergriffe und Opfer terroristischer Straftaten) Federal Adalet Bakanlığı'na (Bundesamt für Justiz) finansal yardım için başvuruda bulunabilmektedir.

Bu özel ve gönüllü yardım Federal Meclis bütçesinden bir defaya mahsus ödenir. Yardıma ilişkin detaylara;

https://www.bundesjustizamt.de/DE/Themen/Buergerdienste/Haerteleistungen/Haerteleistungen_node.html

adresinden erişilebilir.

Weisser Ring E.V. Sivil Toplum Kuruluşu Tarafından Mağdura Sunulan Danışma Yardımı

Suç mağdurlarına yardım sunan birçok sivil toplum kuruluşu vardır. Bunlar arasında Almanya genelinde birçok

şehirde hizmet veren ve mağdurlara etkin yardımlar sağlayan Weisser Ring kuruluşu önemli bir yere sahiptir.

Bu kuruluşun çalışanları sır saklama yükümlüğü altındadır ve verilen bilgileri bir başkasıyla paylaşamazlar.

Önemli bilgiler ve yerel şubelere;

<https://weisser-ring.de/>

adresinden ulaşılabilir.

İrkçi Saldırılarda Alman Avukatlar Derneği Tarafından Sunulan Hizmetler

Alman Avukatlar Derneğine bağlı İrkçilikla Mücadele Vakfı, ırkçı veya siyasi motivasyonlu işlenmiş suç mağduru olup ekonomik durumu yetersiz kişilerin hukuki danışmanlık ve temsil ücretlerini karşılayabilmektedir.

Alman Avukatlar Derneğine destek için;

<https://anwaltverein.de/de/stiftung-contrarechtsextremismus>

adresinden bilgi edinebilir.

¹⁵https://www.bundesjustizamt.de/DE/Themen/Buergerdienste/Haerteleistungen/Haerteleistungen_node.html

SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI İLETİŞİM BİLGİLERİ

09

Weißer Ring e.V.

www.weisser-ring.de

Amadeu Antonio Stiftung

<https://www.amadeu-antonio-stiftung.de/>

**Arbeitskreis der Opferhilfen in
Deutschland e.V.**

www.opferhilfen.de

**Inssan e.V. Netzwerk gegen
Diskriminierung und Islamfeindlichkeit**

<http://www.inssan.de>

**Deutscher Anwaltverein
DAV-Stiftung contra Rechtsextremismus
und Gewalt**

**[https://anwaltverein.de/de/stiftung-
contra-rechtsextremismus](https://anwaltverein.de/de/stiftung-contra-rechtsextremismus)**

**Reach Out-Opferberatung und Bildung
gegen Rechtsextremismus, Rassismus
und Antisemitismus**

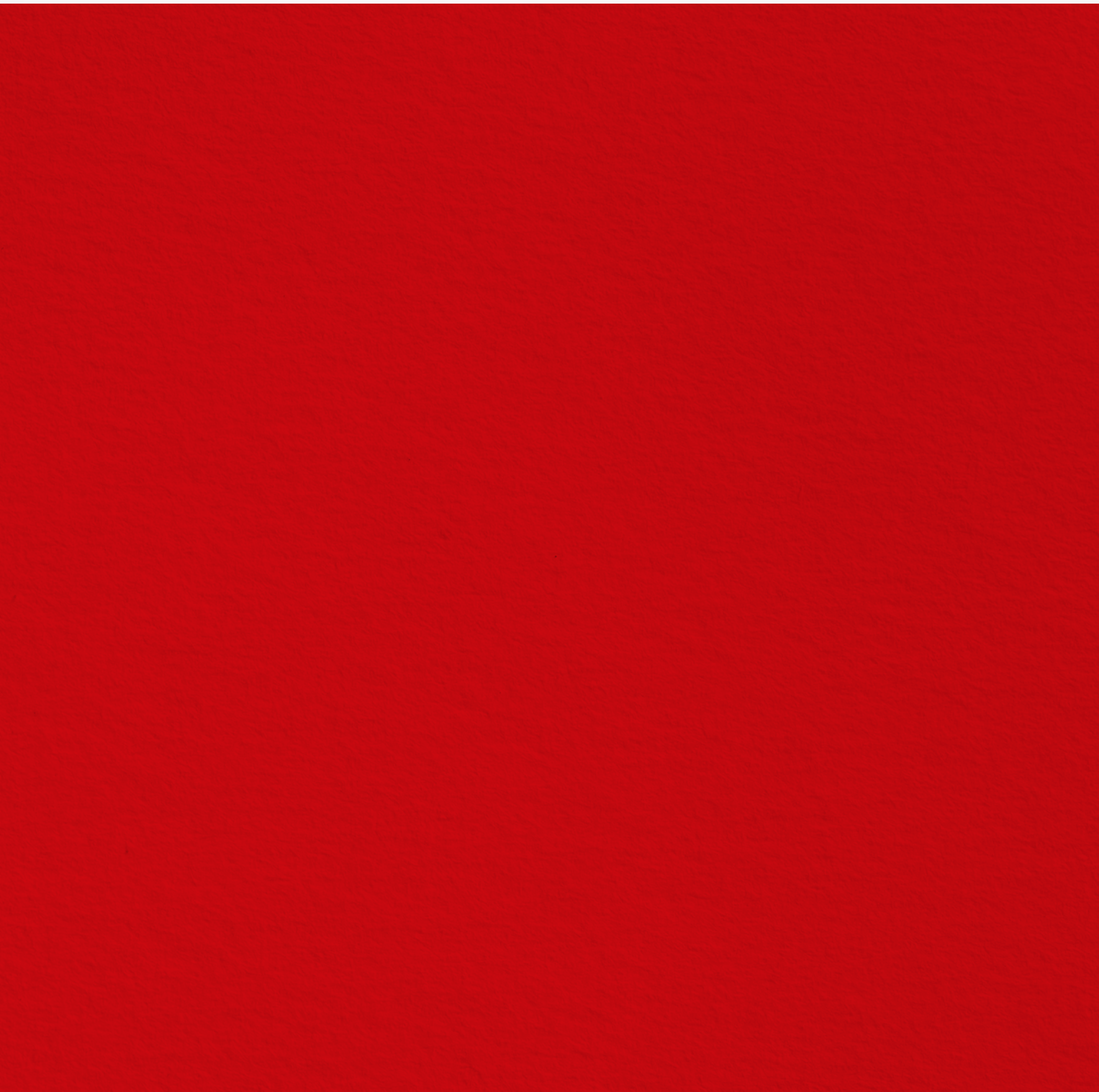
www.reachoutberlin.de

**OPRA Psychologische Beratung für
Opfer rechtsextremer, rassistischer und
antisemitischer Gewalt**

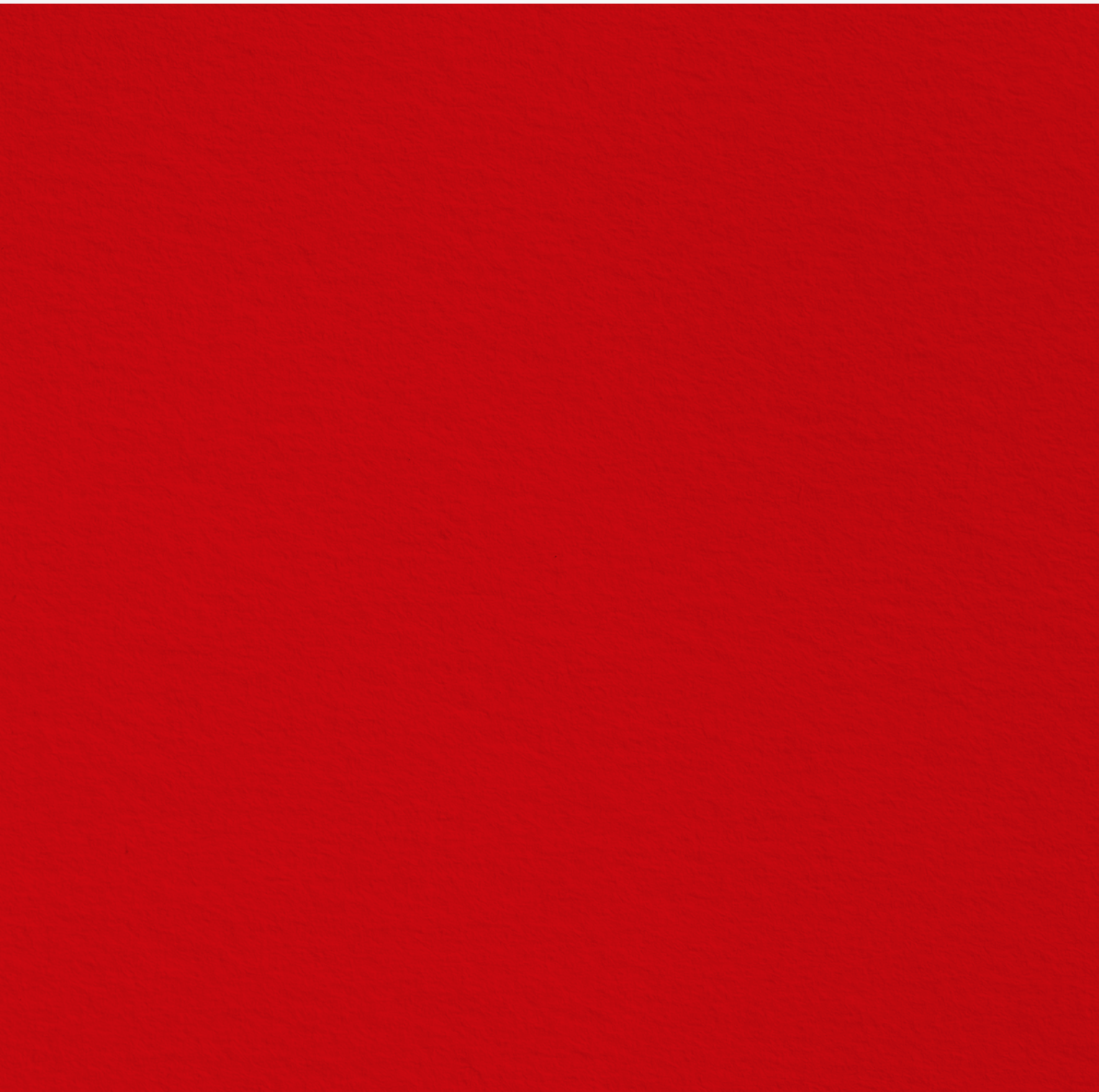
www.opra-gewalt.de

**T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA
TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI**

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA
TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

NEŞAM

Nefret Suçları ve
Ayrımcılıkla Mücadele

www.nesam.ytb.gov.tr